

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Kész évre 14 K — f.
Fél évre 7 K — f.
Negyed évre 3 K 50 f.
Egy órára 1 K 20 f.
Egyes szám — K 10 f.
Nyitólír-sora — K 50 f.

SZÉKELY UJSÁG

A HÁROMSZÉKMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként háromszor:
kedden, csütörtökön
és vasárnap reggel.
SZERKESZTŐSÉG:
DR. I. DIÉNES ÖDÖN
főszerkesztő - ügyvédi irodájában
Báthori-ut 14. szám.
Telefon-szám.

Kiadja Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diénes Ödön.

Kiadóhivatal és papírkereskedés telefon-szám

A háboru hírei.

A németek folytatják az offenzívát.

Érk. jun. 9 d. e. 8 ó.

(Budapesti tudósítónktól.) A Reuter-ügynökség jelenti: A németek bizonyára rövid idő múlva folytatni fogják offenzívájukat.

Angolok a békéről.

Érk. jun. 9 d. e. 8 ó.

(Budapesti tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Daily News szerint a harcéri helyzet megérlelte a közös hadviselők újabb érintkezésbe lépését a béke kérdésében. Az angol szakszervezetek a nyáron revidálják béke álláspontjukat.

Az angolok kiűrik a Calais melletti frontjukat.

Érk. jun. 10 d. e. 8 ó.

(Budapesti tudósítónktól.) Genfből jelentik: Az újabb jelek szerint az angolok Calais melletti frontjukat kiűrik szándékoznak.

Egy év a Vörös-Kereszt Egylet életéből.

Vajna Károly főtitkár jelentése a V. K. E. kézdivásárhelyi választmányának évi közgyűlésén.

Tisztelt Közgyűlés! Vöröskereszt választmányunk 1917-ik évi működéséről kell ezzel az alkalommal, hivatalomból kifolyólag beszámolnom. Hazafias készséggel, szívesen teszem ezt Tisztelt Közgyűlés, mert a vöröskereszt magasabb eszméjét szolgálja nemcsak emberbaráti kötelesség, de jóleső megismerés és felemelő gondolatokat s nemes érzéseket kell, hogy kiváltson valamennyiünkben. Akik szolgálatába állhattunk, ha erősítése, népszerűsítése érdekében igénytelen erőnkkel valamit tehetünk.

A négy év óta tartó világháború ideje alatt valódi diadallal járta meg a Vöröskereszt eszméje hódító körútját s a büszkeség bizonyos nemével jelezhetjük, hogy beférkőzött a gazdagok lelkébe s a kiskunyhók lakói szívébe egyaránt. Mai jelentésem is ennek lesz egyik erős, meggyőző bizonyossága. Mert az 1917-ik év rengeteg küzdelmei között is gyarapodást, fejlődést, nagyobb és nagyobb népszerűséget hozott a mi Vöröskeresztünknek; erről jelentésem során, hiszem, hogy meg fog győződni a Tisztelt Közgyűlés is.

Jelentésem rendjén első sorban, kifejezést kell adnom a választmányunkat ért veszteségeink fölötti fájdalomnak. Sűrűn aratott a halál nemcsak a harctéren, de azok között, akik életükben meleg szeretettel, hazafias érzésük teljességével, önzetlenül szolgálták a vöröskereszt egyesületünket. Elvesztettük ugyan is Baló László, Balogh Vendel dr., Benkő Lajos, Török Bálintné sz. Balogh Mária, Nagy Iván László, Benkő Pál, Balogh János, Vertán István, Benkő Béla, dr. Pethő Andor, Zárug László, Császár Lukács tagtársainkat.

Baló László, Balogh Vendel, Benkő Lajos, Török Bálintné 3 évtizednél hosszabb időn buzgólkodtak a vöröskereszt érdekében, Baló László az 1884-ben megalakult választmányunk hosszú ideig j. győzője, számvizsgálója, Balogh

Vendel a fiókegylet jegyzője, Benkő Lajos a fiókegyletnek s 1912-ben megalakult választmányunknak pénztárosa, Török Bálintné mindvégig buzgó választmányi tagja, s valamennyien lelkes taggyűjtőink voltak. Nagy I. László és Benkő Pál számvizsgálói minőségben teljesítettek választmányunk kebelében elismerésre méltó, hasznos szolgálatokat.

Tegyük le a hála és elismerés koszorúját sirjaikra s mondjunk áldást emlékükre valamennyiüknek, akik hazafias munkásságukkal követendő példával szolgáltak hosszú időn át arra, hogy miképpen lehet és kell a vörös-kereszt eszméjét s általában a közügyeket szolgálni.

Leróván ezzel az elhunytak iránti kegyeletünk adóját, térjünk át választmányunk lefolyt évi működésének rövid megismertetésére.

(Folyt. köv.)

Elhurcoltatásomtól a szabadulásig.

A raducaneni élet.

— Irta: Máhig Berard. —

16.

A nyomort növelte az 1917. elején Raducaneni internált Romániában lakó idegen érkezése. Ezek vagy 6 hétig jöttek gyalog ténnek idején, Romániából fel Moldovába. Magában Raducaneni körülbélül kétezer internált lakott: magyar, bulgár, török, német, köztük sok zsidó. Kinek pénze volt, boldogult, a legtöbbnek a családja küldött hazulról, a zsidóság pedig bőven el volt látva, csak mi nem kaptunk egy fillért sem hazulról, bár nem egyszer irtunk pénzt.

Látva, hogy az oláh hatóság semmit sem törődik betegeinkkel, a múlt év tavaszán mi rendeztünk be egy kórházat székely testvéreink számára. Egy általános ellenőrzési szemle alkalmával, mit ott opelnek nevezünk, gyűjtést rendeztünk a kórház javára. Hirschl Sándor hajózási részvénytársaság galaczi ügynökével sorra jártuk az összes internáltakat és ki ki betegségéhez képest segített a tuszok nyomorának enyhítésére. Senki az internáltak között oly rossz helyzetben nem volt, mint a tuszok. Összesen vagy 800 lelt gyűjtöttünk, mely összeg nagyobb részét a zsidók adták össze. Kórháznak, egy ottani kath. polgár embernek házat

rendeztük be.

Schubert Károly internált galaczi fogorvos vállalta a betegek kezelését, kiszemelt alapossággal az egész házat szépen kitisztította, fürdőkamrával ellátva és husvét után megkezdte a kórház működését. Az odaváló falusi nép ingyen naponta 2—3 liter tejet hozott, adott fuszulykát, zsírt, pityókát, ami szegénységétől tellett. Így aztán, ki oda be került, ha nem is mind, de nagyobb részt meg lett mentve az életnek.

A megnyitásától állandóan voltak benne betegek, míg dec. 17. a szabadulás órája nem ütött. Később az oláh hatóság is tudomást vett róla és az ott kezelt betegek részére bizonyos napi segélyt is utalt ki. De ennek ellenében aztán behozta a saját betegeit és velük a kiütéses tifuszt, melynek Erdő Bálint és Somogyi Sámuel helybeli polgárok, mint kórházi ápolók is áldozatul estek.

Sokat lehetne még írni az ottani szomorú tapasztalatokról, benyomásokról, de mint rossz álmot felejtjük, bár ezalig lesz lehetséges és azért, akik haza jöttek, tekintsek ezt Isten különös kegyelmének, melyet azzal iparkodjanak meghálálni és hálájukat az isteni gondviselés különös jóságával szemben azzal rójják le, hogy annál jobban ragaszkodjanak a hazai rögökhöz és bocsássanak meg ellenségeiknek, amint Istentől is várják saját vétkeik megbocsátását.

A vizsgák jutalomdíjai a 24-es honvédek árváinak adják.

A kézdivásárhelyi polg. leányiskola növendékei nem egyszer adták tanujelét a háborús jótékonyaság iránt megdobbanó érző, meleg szívnek. Most elhatározták, hogy a vizsgák jutalomdíjai a 24-es honvédek árva alapjára fordítják és határozatuk értelmében a következő levél kíséretében, mit múlt számunkban röviden nyugtáztunk is, 190 K 67 fillért küldtek be lapunk szerkesztőségének:

A Székely Ujság Tek. Szerkesztőségének
Kézdivásárhely.

Intézetünk növendékei ezidén is, mint a múlt tanévben, önképzőkörükben elhatározták, hogy a vizsgai jutalmakat, bárki kapja is közülük, a 24-es honvéd hadiárvák javára adományozzák. Ezen gyermeki

Gyere már, apja! . .

(A kis unokám apjáról.)

Gyere már, apja! Hol vagy, merre késel?
Vár a fiacskád száz öleléssel!
Égszin szemepárja szemünkbe nevet
S ajka kimondja már a neved.
Ah, de hiában az ajk gyűgyögése:
Kit hívogat egyre, nem jön a' mégse!
Sir nagyapó, az ölebe ha kapja. . .
Gyere már, apja! . .

Még asszony alig volt kis feleséged
S már elragadott a vihar dühe téged —
Két karja hídva fonódva köréd:
Riadó rebbenti a nász gyönyörét! . .
Most nap-nap után elsírja fiadnak:
Hol messze mezőn sohajok riadnak,
Lebukott fiatal, szép álmai napja! . .
Gyere már, apja!

Ha jó a sötét éj, összehajolnak
S rebege sohajtják: megjön-e holnap! ?
Nagyapó szava is jajba csap át:
Boldogtalan árva, hol van apád? !
Zord életem üdve, virága, mi vár rád?
Oh, irgalom Atyja, ki védi az árvát,
Bűn ha kísérti, nyomor ha harapja! ?
Gyere már, apja! . .

Kérdjük az Istent. . . Nem felel Ő sem!
S a halicsi róna hallgat erősen —
Messze keletről az alkonyon át
Jönnek halovány, rongyos katonák —
Ugy lesem őket! nem vagy-e köztök?
Balga remény! Ti vissza se jöszötek!
Halk zokogásom a szél tovakapja. . .
Gyere már, apja! . .

Szabó Jenő

szivekből eredő szép határozat folytán dicső 24-es honvédek árvaí javára küldök 190 korona 67 fillért.

Kézdivásárhely, 1918 VI. 8.

Kiváló tisztelettel

Balázs Márton

áll. polg. leány isk. igazgató.

Mikor a 190 K. 67 fillért köszönettel nyugtázzuk, dicsérettel adózunk az iskola dékán igazgatójának is, kinek pedagógiai elve életnek nevelni a növendékeket, hogy mint gyermekek megérezzék az élet lüktetését, annak sokszoros kötelességeit. Eddigi gyűjtésünk a mai adománnyal, melyet az Agrár Takarékhelyi fióktintézeténél levő betéti könyvecskén helyeztünk el, 2181 K 49 f.

TANÜGY.

Vizsgálatok az áll. polg. fiúiskolában.

Az évfárá vizsgálatok f. hó 12-13-án és a záró ünnepély 15-én d. e. fél 10 órakor lesz, melyre úgy a t. szülőket, mint a tanügy barátokat tisztelettel ezuton is meghívja az iskola igazgatósága.

SZINHÁZ.

Váratlan vendég.

Szombaton este Vajda Ernő „Váratlan vendég c. háborús, irányszemléitől vezetett történetét láttuk jó előadásban, félig telt ház előtt. Az előadás sikerében mindenképp nagy érdeme van Mezey Kálmánnak, ki Zadovics Bogdan tiipikus alakjának megismerésével elsőrendű volt, teljesen belelélt magát szerepébe. Érzéssel játszott Fehér Imre is, ki a hazatérő gróf, váratlan vendég szerepében magához ragadta a közönség rokon-zenvét, elismerését. Darázs (Grázi) szintén szimpatikus volt, vonzó, kedves egyéniséggel, kiváló alakításával ezuttal is meghódította a közönséget. Kitűnő volt még Rác (a közjegyző), Sándor Ferenc (a gondnok), Komor Emma (Zadovitsné) és Jakobi Olga (Dorka anyó.) Acél Mariska temperamentumához nem talált Veronika szerepe.

Az előadás a villanymizériák miatt nem kezdődhetett pontos időben. A társulattal a vill. cég nem a kellő loyaltással jár el, tehát érthető Mezey igazgatónak az elkeseredése. Ennek az elkeseredésének adott kifejezést az előadás megkezdése előtt a jó öreg Mezei, mikor a haragtól felindultan közölte a közönséggel a villamos cég nem illő eljárását és mély hódolattal kérte a közönség elnézését a késői kezdetért.

Mágnás Miska, Három a kis lány.

Vasárnap délután „Mágnás Miska“, este pedig „Három a kis lány“ operettek kerültek színre az idei szezonban másodszor. A szereposztás mindkét előadásban a régi volt.

Izrael.

Mint minden Bernstein dráma, az Izrael is megrázó cselekményével az idegeinkre hatott. A hétfő esti bemutatójáról a legjobb kritikát írhatjuk: A szereplői tehetségüknek legjavát mutatták be s játékuikkal frappáns sikert értek el. Komor Emma a nagy hercegnő nehéz szerepébe úgy illeszkedett be, oly remek megélevenítéssel vitte sikerre a lelki küzdelmet ki állott anya, a mult botlásán falázadó asszony rejtett titkának palástolásáért való vívódását, hogy számot tett volna bármelyik nagyobb színpad elismert tragikájától. Komor Emmá-ilyen jól játszani még nem láttuk. Méltó partnere volt Sándor Ferenc, ki mint Guttlis Jusztini szintén elsőrendű alakítást nyújtott, a gyönyörű szerep szépségét hatással, mélyen átértett játékkal vitte érvényesülésre. — Sándor Ferencen különben meglátszik, hogy komoly, intelligens színész, ki mindig megtanulja szerepét, azt átérzi, szívet, lelkét beleönti. Dicsőretet érdemelnek még Vass Mihály (a herceg) és Rác Károly (pater), kik kifogástalan játékuikkal nagyban hozzájárultak e gyönyörű darab sikeréhez. Kár, hogy oly kevés közönsége volt e jó előadásnak.

A korzó szépe.

Tegnap este A korzó szépe operettet játszották eléggé telt ház előtt. A szereplők összjátéka meg is felelt a hozzáfűzött várakozásnak s ez sok tekintetben lendített a máskülönbem nem nagyon sikerült meséjü darab sikerén. Füredi Ilonka, mint bájos kis feleség lépett fel, míg Vass Mihály a papueskormány alatt levő férj szerepében élvezetes volt. Fehér Tivadar az apóst, Komor Emma az anyóst alakította, F. Csók Vilma pedig mint eladó leány játszott bájos naivsággal. Darázs József a lengyel nemes személyében lépett fel, míg Rác Károly mint Vass Tóbiás szerzett derűs perceket. (m.)

Heti műsor. Holnap, csütörtökön az Ezüst pille, pénteken Királynőm, meghalok érted színmű kerül színre. Szombaton kabaré lesz, Vasárnap délután a Korzó szépe, este A csárdás királyné, hétfőn a Tiszavirág operettek, kedden pedig a Sarka nyu vannak műsoron.

Kabaré. Szombaton, június 15-én este kabarét rendeznek színészeink, melynek érdekességét többek között Borszék Zsuzsika ismert nőimitátor fellépése adja. A kabaréban Borszékén kívül következő színészek szerepelnek egy-egy számmal: 1 Füredi Ilonka: Vidám dalok. 2 S. Jakobi Olga: Költemények. 3 Komor Emma: Kuplák. 4 F. Csók Vilma: Dalok. 5 Darázs József: Kuplák. 6 Fehér Tivadar: Előad saját verseiből. 7 Vass Mihály: Költemények. 8 Rác Károly: Vig és komoly versek. 9 Acél Mariska: Magánjelenet. 10 V. Németh Józsa: Kuplák.

HIREK

Szerda, jun 12.

— **Ráth Endre a Kereskedő és Iparos Szövetségben.** Az Országos Kereskedő és Iparos szövetség f. évi május hó 30-án Bpsten tartott nagygyűlése dr. Ráth Endre képviselőnk a központok elleni intéző bizottság tagjává választotta, mely üléseit már e hó 10-én meg is kezdi.

— **Eljegyzés.** Neuman Bözsit eljegyezte dr. Fejér Lukács cs. és kir. tűzér főhadnagy. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A Rudolf-kórház megnyitása.** Nehány hét múlva megnyílik a kézdivásárhelyi Rudolf-kórház, mely a menekülés óta polgári betegeknek nem állott rendelkezésre. A kórház berendezése, felszerelése most folyik. Dr. Ráth Endre képviselőnk közbejárására a kormány 100,000 koronát, azonkívül vásznat, cernát, vatát, egyéb kötszereket és sok élelmet utalt ki a kórház részére, melynek így nem áll semmi az útjába, hogy megkezdhesse a vármegye közegészségügyi életében nagyfontosságú működését. A kiutalt 100,000 koronából már 76,000 korona meg is érkezett a kórház részére.

— **Új alapítványok.** A kézdivásárhelyi human intézetek örök időn át hirdetik e város közönségének áldozatkésztségét. Az ösöktől hagyományként szállt az utódokra az a tudat, hogy ezeket elődeink alkották, így ez a miénk s azt elpusztulni, hanyatlani nem engedjük. Az ily nemesen gondolkozók kitartó munkásságának, áldozatkésztségének köszönhetjük, hogy városunkban e rég alkotott emberbaráti intézmények ma is hivatásuk magaslatán állnak. A kórház igazgatósága halás örömmel vette tudomásul, hogy a Rudolf-kórház javára Solyom Ferenc kir. járásbíró neje 500 korona Sára Gyula polgármester neje 300 kor., a Veres-kereszt választmány volt pénztárosa, Benke Lajos emlékére 200 korona, dr. Vargha Béla Nagy I. Lázár nevére 84 korona alapítványt tettek. A válságos időkben, midőn minden fillérre oly nagy szükség van — igaz, benső hálával fogadjuk az adományt s a jó Istent kérjük, hogy dicsőítse meg szent kegyelmét az ily nemes egyének; hozzon jobb jövőt s tegye áldottá, boldoggá földi életüket. **A kórház igazgatósága.**

— **A „Darvin“** Dr. Fülöp Zsigmond népszerű természettudományi folyóiratának jun 1-i száma is aktuális és érdekes közleményekkel van tele. Megemlítjük a főbb cikkeket. Doflein: Allat és növény. Győry Lajos: Végtelenségről. Spektátor: Harc a mérges kigyók ellen. Krecsmarik Endre: Az ál- és valódi halál megál-

lapítása. Dr. Gáspár Lajos: Fertőtlenítés. Benke Albert: Az izzólámpa fejlődése. Különfélék: Házak öntése vasbetonból. Ezetkészítés otthon. A telefon elterjedése stb. A kitűnő folyóirat előfizetési ára fél évre 7 Kor. Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal, Budapest, Andrássy ut 60.

— **Akit városatyának néznek.** Érdekes jelenet történt hétfőn este a színház folyosóján, ahol az embernek a mellék helyiségből kiáradó miazmák párolgása miatt a zsebkezdőt kell szolgálatba venni. Egy ismeretlen katonatiszt karon ragadja Benovits I. Jenő kereskedőt és fontoskodó arccal szól oda neki:

— Ugy-e, ön városatyja?

És nem is kíváncsi a válasza, elvezeti az említett mellék helyiségbe, ahová belépni veszedelmes, mert elsüllyedsz a piszoktól, kinyitani az ajtót is, megedzett orrnak kell születnie. A megbotránkozó tiszt undorodva mutatott be a helyiségbe és megborzongató undorral mondotta meg véleményét:

— Ez nem eljárás kérem!

A kereskedő nem ábrándította ki a partnerét, hogy „pardon tévedett“, hanem flegmatikusan hűtötte le a megbotránkozását.

— Jó, jó, majd intézkedni fogok.

Ha tehát legközelebb a színházba járó közönség orrát nem csapja meg az orrcsafaró bűz az említett helyiség előtt, akkor tényleg történt intézkedés. Természetesen intézkedni nem egy város atyának, hanem a hatóságnak a kötelessége.

KÖZGAZDASÁG.

A tavaszi fagykárak orvoslása.

A késő tavaszi fagy, mely a folyó évben június havában ejtette aggodalomba a gazdákat: a kukorica, paszuly és töktermést helyenként teljesen megsemmisítette, másutt ugyan-ezen, valamint a burgonya és rozs vetéseket csak megsanyargatta, azaz fejlődésében visszavetette a már kikalászt vagy növekedésbe indult növényeket.

Azokat a vetéseket, melyeket a fagy csak megsanyargatott, de nem pusztított el, hagyjuk érintetlenül, legfeljebb annyit tehetünk a kapás növényeknél, hogy a szokottnál eggyel többször megkapáljuk. Ez az eggyel többszöri kapálás szaporítva a talaj tápanyagkészletét, új erőre segíti a növényeket ugyanarra, hogy pár hét alatt nyomát sem látjuk annak, hogy ez fagykárt szenvedett. Mert a természet az ő erejének úgy rendes, mint rendkívüli nyilvánulásaival mindannyiszor, a midőn rombol, egyszerűs mind építeni is szokott.

Azokat a vetéseket pedig, melyet a fagy megsemmisített, szántuk ki azonnal s készítsük elő a talajt: hajdina, köles, mohar, tarlórépa, mustármag vagy csinkvántinó tengerive való bevetésre.

Ha jó erőben van a föld és úgy alakul az időjárás, hogy a vetést június hó 20-ig megejthetjük: vethetünk meg csinkvántinó tengerit. Ha ettől elkéstünk, vethetünk a jó erőben levő földbe kölest, melynek vetési határideje kiterjed július hó közepéig. A gyengébb erőben levő földbe vethető hajdina, melynek a vetési határideje a kölesével egyezik. Ha a vetést június havában megejthetjük, vethetünk mohart is, mely szintén jó erőben levő földet kíván. A tarlórépa és mustár vethető augusztus hó közepéig, gyengébb földben is megterem mind a kettő, de a jó földben nagyobb terméssel fizet.

A csinkvántinó tengeriből kell egy kat holdra 20 kg., a kölesből 15—20 kg., a hajdinából 45—50 kg., a moharból 20—25 kg., a tarlórépa és mustárból 4—5 kg.

A vetésre mindeniknél alengedhetetlen feltétel az, hogy a talaj megfelelő nedves állapotban legyen és a vetőmag alátakarassék a szárazba vetett, vagy a takaratlan mag elpusztul.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

Eladó lakás.

Kanta utca 1 szám alatt levő 1 emeletes kőház a hozzátartozó melléképületekkel és kerttel együtt örök áron eladó. — Értekezni lehet a tulajdonosnál.

Nyomatott a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda R.T. villanyerőre berendezett könyvnyomdájában.